

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 1

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat / 1
Titulació	Màster Universitari de Formació del Professorat
Crèdits	4
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Maria Luisa Regadera Pineda mluisa.regadera@uib.es	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

Una part del programa dóna a conèixer quins són els principals canvis que es donen a l'adolescència. Encara que aquests canvis indiquen tendències generals, no es pot oblidar la gran variabilitat de comportaments que es poden trobar en aquest període.

L'altra part del programa concreta els principals models d'aprenentatge dins el context escolar, tenint en compte els factors intra i interpersonal que condicionen el procés d'ensenyament-aprenentatge, tant per part del professorat com de l'alumnat.

Objectius generals de l'assignatura:

- Comprendre els principals canvis psicofisiològics, cognitius i socioemocionals, així com el procés de reorganització de la identitat personal.
- Adquirir els coneixements necessaris per poder analitzar, comprendre i tractar els problemes educatius, la realitat escolar, així com els processos d'ensenyament-aprenentatge.
- Reflexionar sobre l'aplicabilitat dels continguts explicats en situacions reals a l'aula i desenvolupar una actitud adequada i assertiva en el tractament dels problemes.

Requisits

Guia docent

Recomanables

L'assignatura té caràcter introductori, per tant, no té prerequisits essencials.

Competències

Específiques

- * Conèixer, en el cas de l'Orientació psicopedagògica i professional, els processos i recursos per a la prevenció de problemes d'aprenentatge i convivència, i els processos d'avaluació i orientació acadèmica i professional. (17) .
- * Desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques que respectin la diversitat de l'alumnat, adaptant l'acció educativa i orientadora a les diferents característiques personals i col·lectives. (24) .
- * Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten a alumnes amb diferents capacitats i ritmes d'aprenentatge. (26) .
- * Exercir la tutoria individual i grupal dels alumnes, col·laborant amb el Departament d'Orientació i altres docents del centre i, si escau, amb els diferents agents d'intervenció socioeducativa. (31) .
- * Analitzar i qüestionar les pròpies concepcions sobre els diferents aspectes relacionats amb la professió docent. (41) .

Genèriques

- * Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament-aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels alumnes així com a l'orientació dels mateixos, tant a nivell individual com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre. (2) .
- * El disseny i desenvolupament d'espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte cap els drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible. (5) .
- * Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'alumne i estimular la capacitat per aprendre tot sol i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i decisió que facilitin l'autonomia, la confiança i iniciativa personals. (6) .
- * Conèixer els processos d'interacció i comunicació dins l'aula, assolir les habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència dins l'aula, i solucionar problemes de disciplina i resolució de conflictes. (7) .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Es pretén donar a conèixer:

- * les característiques evolutives de l'alumnat, el seu desenvolupament cognitiu, emocional i social;
- * els factors intrapersonals del procés d'ensenyament-aprenentatge;
- * els factors socioambientals i interpersonals del procés d'ensenyament-aprenentatge;

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 1

- * estratègies i processos d'aprenentatge;
- * com adquirir una actitud assertiva per afrontar els conflictes.

Continguts temàtics

1. Característiques de l'adolescent
 - 1.1 Desenvolupament físic
 - 1.2 Desenvolupament cognitiu
 - 1.3 Desenvolupament social i emocional
2. Els processos d'aprenentatge
 - 2.1 El concepte d'aprenentatge
 - 2.2 Principals models d'aprenentatge i la seva aplicació a l'àmbit educatiu
3. Factors psicològics implicats en l'aprenentatge escolar: les característiques individuals del alumnes
 - 3.1 Les diferències individuals en l'àmbit cognitiu i l'aprenentatge escolar
 - 3.2 Les diferències personals en l'àmbit de la personalitat i l'aprenentatge escolar

Metodologia docent

Es realitzaran:

- Classes magistrals
- Estudi de casos-tallers
- Anàlisi-comentaris de documents i materials
- Exposicions i debats a classe
- Elaboració d'activitats d'aprenentatge i avaluació

Activitats de treball presencial (0,96 crèdits, 24 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposicions teòriques	Grup gran (G)	Mitjançant el mètode expositiu i amb la utilització de mitjans audiovisuals s'establiran els fonaments teòrics de l'assignatura. La finalitat es la d'oferir a l'alumnat una visió general i coherent dels elements bàsics dels diferents temes del programa.	12
Classes pràctiques	Tallers	Grup mitjà (M)	Es treballaran en grup els continguts de l'assignatura, aplicant la teoria a contextos escolars a nivell pràctic. Es valorarà positivament l'assistència a classe i la participació en els tallers de manera activa.	10
Avaluació	Examen/Proposta alternativa	Grup gran (G)	Es alumnes podran elegir entre dues opcions: 1) Examen 2) Proposta alternativa	2

Guia docent

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (3,04 crèdits, 76 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Treball de recerca i reflexió	A nivell individual es realitzaran diversos treballs relacionats amb els continguts de l'assignatura on els alumnes hauran de ser capaços de reflexionar sobre els continguts teòrics i pràctics, cercar informació i resoldre problemes hipotètics que es plantejaran a classe. D'entre tots els treballs realitzats se n'haurà d'entregar un elegit per la professora. Per poder superar l'assignatura s'haurà d'haver lliurat el treball en la data establerta per la professora i haver obtingut una qualificació mínima d'un 5.	50
Estudi i treball autònom en grup	Treball en equip	Es realitzarà un treball en equip. Per superar l'assignatura s'haurà d'haver lliurat el treball en la data establerta per la professora i haver obtingut una qualificació mínima d'un 5.	26

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Observacions sobre el procediment d'avaluació:

1 Les competències establertes a l'assignatura seran valorades mitjançant l'aplicació de procediments d'avaluació. A la taula següent es descriu per a cada procediment d'avaluació, la tipologia (recuperable R, no recuperable NR), els criteris d'avaluació i el seu pes en la qualificació de l'assignatura.

2 L'alumne/a obtindrà una qualificació numèrica (entre 0 i 10 punts) per a cada element d'avaluació. Les qualificacions de cada una de les activitats d'avaluació a realitzar seran ponderades d'acord als percentatges establerts a fi d'aconseguir la qualificació global de l'assignatura. Per a la superació de l'assignatura, l'alumne/a ha d'obtenir un mínim de 5 punts sobre 10 mitjançant la suma ponderada de totes les activitats realitzades.

3 Les activitats no presentades en els terminis de lliurament indicats seran avaluades amb la nota mínima (0,0).

4 La no realització d'una determinada activitat avaluativa, suposarà obtenir la nota mínima en aquesta activitat (0,0). D'altra banda, segons indica el Reglament Acadèmic de la UIB (article 34.2, Tipus de qualificació) com a criteri general "es considerarà que un estudiant és un «no presentat» quan només hagi realitzat activitats d'avaluació previstes a la guia docent que suposin un terç o menys de l'avaluació de l'assignatura".

5 Cal haver assistit un mínim d'un 65% de les classes per superar l'assignatura.

6 Per superar satisfactòriament l'assignatura cal:

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 1

- Haver superat l'examen o Proposta Alternativa amb una qualificació mínima de 5.
- Haver realitzat el treball de grup i haver obtingut una qualificació mínima de 5.
- Haver entregat el treball de reflexió i opinió individual, haver obtingut una qualificació mínima d'un 5.

7 L'alumnat ha de ser conscient que, segons el Reglament Acadèmic de la UIB (Article 33), es penalitzaran les activitats fraudulentament durant el procés d'avaluació de l'assignatura, en particular: a) en els examens o proves escrites, l'ús de qualsevol mitjà encaminat a facilitar les respostes; b) en els treballs i pràctiques individuals o de grup, la inclusió de fragments d'obres alienes presentades de tal manera que es faci passar com a propis (plagi). Concórrer en un frau d'aquest tipus suposarà l'automàtica qualificació de "suspens" (0,0) a l'avaluació anual de l'assignatura.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Exposicions teòriques

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Mitjançant el mètode expositiu i amb la utilització de mitjans audiovisuals s'establiran els fonaments teòrics de l'assignatura. La finalitat es la d'oferir a l'alumnat una visió general i coherent dels elements bàsics dels diferents temes del programa.
Criteris d'avaluació	Es valorarà: * l'assistència a classe i implicació dels alumnes; * la participació activa de l'alumne a classe. Cal haver assistit un mínim d'un 65% de les classes per superar l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Tallers

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Es treballaran en grup els continguts de l'assignatura, aplicant la teoria a contextos escolars a nivell pràctic. Es valorarà positivament l'assistència a classe i la participació en els tallers de manera activa.
Criteris d'avaluació	Es valorarà: * l'assistència a classe i implicació dels alumnes; * la participació activa de l'alumne a classe. * la transferència dels continguts teòrics a l'àmbit pràctic

Percentatge de la qualificació final: 10%

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 1

Examen/Proposta alternativa

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	Es alumnes podran elegir entre dues opcions: 1) Examen 2) Proposta alternativa
Criteris d'avaluació	Es valorarà: <ul style="list-style-type: none">* la precisió i consició de les respostes;* la justificació de les propostes o sol·lucions pràctiques fomentades amb els continguts teòrics.* S'ha d'obtenir una qualificació mínima d'un 5 per aprovar l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 30%

Treball de recerca i reflexió

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	A nivell individual es realitzaran diversos treballs relacionats amb els continguts de l'assignatura on els alumnes hauran de ser capaços de reflexionar sobre els continguts teòrics i pràctics, cercar informació i resoldre problemes hipotètics que es plantejaran a classe. D'entre tots els treballs realitzats se n'haurà d'entregar un elegit per la professora. Per poder superar l'assignatura s'haurà d'haver lliurat el treball en la data establerta per la professora i haver obtingut una qualificació mínima d'un 5.
Criteris d'avaluació	En el treball individual es valorarà: <ul style="list-style-type: none">* la capacitat de reflexió i discussió de l'alumne;* el nivell de fonamentació teòrica i grau d'ampliació realitzada per l'alumne (aprenentatge autònom);* la redacció i l'ortografia. S'ha d'obtenir una qualificació mínima d'un 5 per aprovar l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Treball en equip

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Es realitzarà un treball en equip. Per superar l'assignatura s'haurà d'haver lliurat el treball en la data establerta per la professora i haver obtingut una qualificació mínima d'un 5.
Criteris d'avaluació	En el treball grupal es valorarà: <ul style="list-style-type: none">* la qualitat i originalitat del treball presentat;* l'assimilació dels continguts;* la comprensió dels conceptes fonamentals de l'assignatura;* la capacitat d'anàlisi i de reflexió sobre el temari;* la capacitat de saber relacionar conceptes. S'ha d'obtenir una qualificació mínima d'un 5 per aprovar l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 30%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	10691 - L'Alumnat de Secundària: Aprentatge i Desenvolupament de la Personalitat
Grup	Grup 1

Es proporcionarà als alumnes tota una sèrie de documents per anar treballant l'assignatura al llarg del curs els quals es trobaran disponibles a Campus Extens.

Bibliografia bàsica

CASTILLO, G.. (1999). El adolescente y sus retos. Madrid: Pirámide.
WOOLFOLK, A. (2006). Psicología educativa. México, Pearson.

Bibliografia complementària

BARCA, A. [et al.], (eds.). (1996). Psicología de la instrucción. Vol HI: Componentes contextuales y relacionales del aprendizaje escolar. Barcelona: EUB.

BUENO, D. (2016). Cerebroflexia. El arte de construir el cerebro. Barcelona: Plataforma Actual.

FABER, A. y MAZLISH, E. (2002). Cómo hablar para que sus hijos estudien en casa y en el colegio. Barcelona: Medici.

FIERRO, A. (1991). Desarrollo social y de la personalidad en la adolescencia. M carretero, J. Palacios y A. Marchesi (comps.). Psicología evolutiva, 3 (3ª ed.). Adolescencia, madurez y senectud. Madrid: Alianza.

FORÉS, A., GAMO, R., GUILLÉN, J., HERNÁNDEZ, T., LIGIOIZ, M., PARDO, F. y TRINIDAD, C. (2015). Neuromitos en educación. El aprendizaje desde la neurociencia. Barcelona: Plataforma Actual.

GONZÁLEZ, J. A.; NUNEZ, J. V. C.; ÁLVAREZ, L.; SOLER, E. (2002). Estrategias de aprendizaje. Concepto, evaluación e intervención. Madrid: Santillana.

KIMMEL, D.C. y WEINER, I.B. (1998). La adolescencia: una adquisición del desarrollo. Barcelona: Ariel.

LUCA DE TENA, C.; RODRÍGUEZ, R.; SUREDA, I. (2001). ¿Cómo puedo favorecer las habilidades sociales de mis alumnos? Programa de habilidades sociales de mis alumnos. Màlaga: Aljibe.

LUTTE, G.. (1991). Liberar la adolescencia. Barcelona: Hereder.

MARTÍ, E. Y ONRUBIA, J.. (1997) (Coords.). Psicología del desarrollo: El mundo del adolescente. Barcelona: Horsori.

MONOREO, C., CASTELLÓ, M. (1997). Las estrategias de aprendizaje. Cómo incorporarlas a la práctica educativa. Barcelona: edebé.

MUSITU et al. (2001). Familia y adolescencia. Madrid: síntesis.

PALACIOS, J. (1990). ¿Qué es la adolescencia?. En J Palacios, A Marchesi, y C. Coll (Comps.). Desarrollo psicologico y educación, I. Madrid: Alianza, 299-309.

POZO, J. I. (2001). Aprendices y maestros: la nueva cultura del aprendizaje. Madrid: Alianza.

RICE, F. P. (2000). Adolescencia. Desarrollo, relaciones y cultura. Madrid: Prentice Hall.

RODRÍGUEZ, R.I.; LUCA DE TENA, C. (2001). ¿Cómo puedo mejorar la motivación de mis alumnos? Programa de motivación en la Enseñanza Secundaria Obligatoria. Màlaga: Aljibe.

RODRÍGUEZ, R.I. ; LUCA DE TENA, C. (2001). ¿Cómo puedo mejorar la gestión y el control de mi aula?. Programa de disciplina en la Enseñanza Secundaria Obligatoria. Màlaga: Aljibe.

TAPIA, J. A. (1997). Motivar para el aprendizaje. Teoría y estrategias. Barcelona: Edebé.

TRIADÓ, C.; MARTÍNEZ, G. Y VILLAR, F. (2000). Psicología del desenvolupament: Adolescència, maduresa i senectud. Barcelona: Universitat de Barcelona.